

Zemania, mešťania a slobodníci v Dolnom Kubíne a ich podiel na správe stoličného mestečka v rokoch 1684-1870

SOŇA MAŤUGOVÁ

Najstaršia zachovaná písomná zmienka o Kubíne je z roku 1314. V roku 1325 sa Vyšný Kubín spomína ako vlastníctvo zemanov z Revúcej a Dolný Kubín sa vyvíjal ako poddanská dedina patriaca k Oravskému hradu.¹ V roku 1380 tu bola založená farnosť Sv. Kataríny Alexandrijskej a dedina sa vyvíjala ako remeselnícko-obchodnícke centrum. Župan Václav Sedlnický daroval zámockému kuchárovi Leonardovi Lenčovi jednu raľu v Dolnom Kubíne a oslobodil ho od všetkých dávok i poplatkov listinou dňa 5. januára roku 1551.² Leonard Lenčo sa stal slobodníkom. František a Juraj Turzovci (Thurzo) udelili slobodnícke práva zvonolejárskym majstrom Jánovi, Matejovi a Ondrejovi Fízellovcovi, ktorí „uliali“ zvony nielen do oravských kostolov, ale aj do Bytče, dedín Liptova, Turca, Považia i do poľských Gilowíc a Starého Žiwca. Gróf Imrich Turzo udelil Matejovi Streženickému slobodnícke práva listinou dňa 14. marca 1617 na Oravskom zámku. Grófka Alžbeta Cobarová (Czoborová), vdova po palatínovi Jurajovi Turzovi, potvrdila Jánovi Lenčovi slobodnícke práva listinou dňa 1. februára 1624 na Lietavskom zámku. Bol oslobodený od dávok a robôt, pokiaľ slúžil panstvu a ročne dával do hradnej kuchyne 2 funty korenia.³ Medzi ďalšie slobodnícke rodiny patrili Vajzerovci, Dvorský, Hieronymi, Bencúr, Piatik.⁴ V urbárnom Litašihu súpise z roku 1624 mal Dolný Kubín 23 ralí, z toho sedem slobodníckych.⁵ Sociálna skupina slobodníkov, nazývaných aj libertíni, bola v Dolnom Kubíne o osemdesiat rokov skôr ako mešťania.

Oravský župan a riaditeľ Oravského komposesorátu Gašpar Ilešházi udelil Dolnému Kubínu trhové právo a povýšil ho na mestečko v roku 1632. O rok neskoršie dostal Dolný Kubín

¹ MV SR, Štátny archív (ŠA) Bytča, pobočka Dolný Kubín, Jozef Gebura – osobný fond. Odpisy listín pre zemanov z Vyšného Kubína z rokov 1314, 1325, 1355, 1390 z registra konventu Panny Márie v Turci. Dolnému Kubínu udelil trhové a mestské práva.

² Tamže. Listiny k dejinám Dolného Kubína, odpis slobodníckej listiny pre kuchára Leonarda Lenča.

³ Tamže. Odpis slobodníckej listiny pre Jána Lenču.

⁴ Tamže. Mestečko Dolný Kubín 1418-1871, koncept listiny župana Gašpara Ilešháziho z roku 1632, ktorou

⁵ KUŠÍK, Michal – MARSINA, Richard. *Urbáre feudálnych panstiev na Slovensku II. Urbár Oravského panstva 1625*. Bratislava : SAV 1959, s. 153-231.

mestské privilégium od panovníka Ferdinanda II. zásluhou richtára Baltazára Fízela, slobodníka.⁶ Medzi mešťanov patrili Valko, Brtomil, Bogoš, Dzurek, Kolár, Štrbák, Hodík, Vaňo, Brda, Mydielka, Petráš, Fizur, Radlinský, Tarník, Bednár, Komár, Repa, Kramár, Rafaj, Hvezdúl, Kováč, Kozička, Urbanovič, Korpan, Jadiud, Brečka, Capko, Hudec, Vanicurik. Medzi dolnokubínskych zemanov patrili Hieronymi (pôvodne slobodník), Ambrozi, Lehotský, Trstenský, Škrabák, Sontág, Stefanides, Bencúr (pôvodne slobodník), Michna, Smetanay, Trnkócy, Heil, Erber, Maukš, Hammerschmidt.

Po vypálení Veličnej Litovcami v októbri roku 1683 sa sídlom Oravskej stolice stal Dolný Kubín. V tom čase žili v Dolnom Kubíne zemaniam, mešťaniam a slobodníci (libertíni), ktorí sa podieľali na správe stoličného mestečka. Každoročne kandidovali v mestských voľbách na funkciu richtára, notára, prisažných alebo inšpektorov mestských regálnych úžitkov. V sledovanom období boli richtármi **slobodníci** Baltazár Vajzer (1711), Ján Vajzer (1802), **zemaniam** Michal Ambrózi (1670-1684), Juraj Ambrózi (1670-1685), Ján Bencúr (1700), Matej Bencúr (1706), Ján Lehotský (1797, 1804-1806), Jozef Štefan Trstenský (1808-1809), Ondrej Škrabák (1812), Ján Bencúr (1818-1819), Ján Smetanay (1849, 1859-1861, 1863-1865), Karol Lehotský (1851), Michal Michna (1850-1857), Jozef Bencúr (1866-1868) a **mešťaniam** Ján Urbanovič (1669), Matej Štrbák (1689), Ondrej Zajac (1694), Juraj Fačáň (1698), Matej Komár (1704-1705), Tomáš Rofajčík (1707), Juraj Tarník (1718, 1732), Matej Černota (1727), Adam Zimáň (1728-1730), Ján Viterčík (1742), Ján Schvolm (1791), Ondrej Romančík (1810, 1813-1814), Ondrej Skripeň (1814), Ján Skripeň (1815-1817, 1822), Ján Tomčík (1823-1827, 1833, 1842-1844), Juraj Matuška (1829, 1844), Benjamín Krevay (1836-1839, 1845-1846), Štefan Romančík (1846-1849), Ján Skripeň (1861).⁷

V druhej polovici 17. storočia prepukli ostré spory medzi mešťanami a slobodníkmi, riešil ich zemepán i stoličný súd. Podstatou sporu bolo neplatenie daní (stoličnej, mestskej, vojenskej), rôznych poplatkov do mestskej pokladnice slobodníkmi a porušovanie mestského rokovacieho poriadku slobodníkmi i zemanami. Župan Štefan Tököli vymenoval komisiu na prešetrenie sporu. Dňa 4. januára 1669 súdna komisia viedla vyšetrovanie na Oravskom hrade pod vedením správcu panstva Jána Guziča a stoličných prísediach Alberta Mešku, Michala Škrabáka, Andreja Dedinského, Michala Párnického, Michala Porubského a Štefana Čaploviča v prípade uväznenia slobodníka Tomáša Lenču do mestského väzenia pre výtržníctvo. Ostatní slobodníci Jakub Hieronymi, Matej Bencúr, Ján Piatik, Michal a Andrej Fízelo vci sa za vinníka zaručili. Tomáš Lenčo bol prepustený a sľúbil richtárovi Jánovi Urbanovičovi riadne platiť dane. Slobodníci sľub nedodržali. V decembri toho istého roku sa

⁶ MV SR, ŠA Bytča, pobočka v Dolnom Kubíne, Mestečko Dolný Kubín 1418-1871, Listina Ferdinanda II. z roku 1633 o povýšení Dolného Kubína na mestečko a udelení práva konať trhy a jarmoky.

⁷ Tamže. Mestečko Dolný Kubín 1418-1871, mestské knihy 1650-1872, 1733-1771, 1778-1845, zápisy o voľbách richtárov, notára, prisažných a inšpektorov mestských regálnych úžitkov.

mešťania opäť sťažovali. Uviedli: slobodníci Andrej a Matej Fízlovci, Tomáš a Jozef Lenčovci a Václav Vodička sú neposlušníci, protivili sa richtárovi a mestskému poriadku, násilne sa správali na mestskom úrade, do „*ratúša*“ chodili so zbrojou a „*skrvavili boženíkov*“, nechceli zaplatiť písárske poplatky za vyhotovenie listín, hanebne tupili richtára, porušovali poriadok v meste, odmietali platiť daň za užívanie ralií do panskej pokladnice, nezaplatili poplatok 12 zlatých za varenie piva do mestskej pokladnice, nechceli vykonávať roboty pre panstvo a predložili listiny bez pečate. Tu bolo podozrenie z falšovania listín. Súdna komisia na čele s Jánom Guzičom opäť vyšetrovala spory dolnokubínskych mešťanov a slobodníkov. Rozhodli, že slobodníci majú platiť dane, poplatky, vykonávať roboty a rešpektovať mestský poriadok. Na pojednávanie sa nedostavili obvinení slobodníci Andrej a Matej Fízlovci, preto „*každému z tých dvoch dvanásť dobrých lopatiek na bráne zámočkej skrz bitie bolo dané*“.⁸

V marci roku 1670 dolnokubínsky richtár Michal Ambrózi s radnými napísali sťažnosť na slobodníkov Lenčovcov a Fízlovcov, lebo užívali tri rale, ale platili len za dve rale, chudobnému mestečku spôsobovali ujmu, páchali krivdy, odmietali platiť „*ústne a konské porcie pre vojakov a na úrade povstávali so zbraňou*“. Aj v tejto kauze zemská vrchnosť rozhodla v prospech mešťanov. Spory sa nevyriešili. Ďalšie sťažnosti mešťanov na slobodníkov sa opakovali v rokoch 1675, 1683 a 1715. V roku 1715 si akýsi Ján Huba privlastnil Lenčovskú usadlosť, pravdepodobne sa tu priženil a správal sa ako slobodník. Mešťania ho v sťažnosti označili za opovážlivca a darebáka a žiadali zemské panstvo, aby ho prinútilo k poplatnosti daní.⁹

Na druhej strane mešťania uznávali, že slobodníci majú viac práv, napríklad právo voľného pohybu. Slobodníci sa venovali remeslám a obchodu, boli cechovými majstrami, rozhodovali na úseku podnikania v mestečku, roľníctvo pre nich bolo doplnkovým zdrojom obživy. Mešťania, zemaniam i zemské panstvo boli na slobodníkov odkázaní v dodávkach tovarov i služieb. Niektorí slobodníci získali armáles. Z tohto pohľadu bolo ich sebavedomie oprávnené. Avšak keďže Dolný Kubín bol zemepanským mestečkom a mal stanovené odvádzať do panskej pokladnice každoročne 400 zlatých z užívania ralií, ostatné naturálne dávky a vykonávať robotu, nebolo možné splniť urbárne povinnosti bez pomoci slobodníkov, ktorí užívali sedem ralií.

Prejavom uznávaného a výhodného života na slobodníckej rali bol sobáš Anny Fízlovej. Roku 1701 zomrel jej manžel Andrej Fízel, krajčírsky majster v Dolnom Kubíne. Anna ostala so štyrmi deťmi, 2 synmi a 2 dcérami. Nasledujúceho roku sa vydala za „*poctivého mládencu Jána Húsku z Madočian z Liptovskej stolice*“, ktorý sa svadobnou zmluvou zaviazal splatiť

⁸ Tamže, sťažnosti dolnokubínskych mešťanov na slobodníkov, rozhodnutia správcu Oravského panstva v spore z roku 1669.

⁹ Tamže. Mestská registratúra, spisy z rokov 1670, 1675, 1683 a 1715.

dlh po nebohom, platiť kontribúcie a mestské dane, synov nebohého vyučiť v „*literním umení, krajčírskom alebo inom poctivom remesle, dievčatá zaodieť šatami a podľa možnosti vydat'*“. Zato mu Anna dala pozemno-knižne prepísať polovicu domu a gruntu v rali Hvezdúľovskej.¹⁰

V prvej polovici 18. storočia pokračovali v Dolnom Kubíne spory medzi mešťanmi, slobodníkmi a zemanmi. Riadne zvolený richtár Ján Viterčík oznámil v októbri roku 1742 prefektovi Oravského komposesorátu Jozefovi Besnákovi, že sa vzdáva úradu richtára, lebo si nemôže poradiť s niektorými slobodníkmi a zemanmi v mestečku. Títo vraj z neznámych dôvodov sa protivia richtárovi a dispozíciám mestského poriadku, nechcú sa zúčastňovať povinných verejno-prospešných prác, ale z robôt sa nevykúpia ako iní Kubínčania, nedávajú sliedky a vajíčka, chrastie v mestečku si svojvoľne berú na vykurovanie, po robotách chodia voľne a pod. Rozhorčený prefekt Jozef Beznák písomne všetkým odkázal, že si nepraje počúvať o takýchto nezhodách, ponosách a každý, ktorý býva na panskom grunte, musí platiť dane, konať roboty a odovzdávať naturálie. Taktiež každý musí dodržiavať mestský poriadok a rešpektovať riadne zvoleného richtára. Po roku 1742 ustali spory medzi mešťanmi a slobodníkmi.¹¹

Nezhody medzi mešťanmi a zemanmi sa vyskytli, ak zemaniam neoprávnené odmietli ubytovať vo svojich domoch vojenských dôstojníkov počas zimovania vojska v Dolnom Kubíne. Od tejto povinnosti bol oslobodený len ten zeman, ktorý bol zamestnancom Oravskej stolice. Sporný prípad sa stal v roku 1824.¹²

Nasledujúca časť príspevku je venovaná vyššie spomenutej šľachte v Dolnom Kubíne.¹³

Rod **Ambrózi** má pôvod v Železnej stolici. Panovník Matej II. udelil erbovú listinu Gregorovi Ambrózimu a jeho bratom Jánovi, Blažejovi a Valentovi dňa 15. júla 1610. Jánov syn Michal sa usadil v Dolnom Kubíne. Ján a Michal Ambróziovci kúpili majetky od Štefana Jezernického v Malom Bysterci (v súčasnosti mestská časť Dolného Kubína) a Medvedzí (v súčasnosti mestská časť Tvrdošina) roku 1745. Ján napísal kroniku udalostí na Orave v rokoch 1749-1798. Adolf Medzihradský uvádza štyri genealogické tabuľky oravskej vetvy rodu. Z rodu vynikli: Juraj Ambrózi (*1694, †1746), evanjelický kňaz a spisovateľ, pomáhal Danielovi Krmanovi pri preklade Biblie, Ondrej Ambrózi (*1709, †1770), kňaz a spisovateľ, Peter Ambrózi (*1747, †1812), evanjelický kňaz a spisovateľ, jeho dcéra a manželka Jána Bohúňa bola matkou maliara Petra Michala Bohúňa. Iný Ján Ambrózi bol slúžnym v Dolnom

¹⁰ Tamže. Svadobná dohoda medzi Annou Fizeľovou a Jánom Húskom z Madočian v roku 1701.

¹¹ Tamže. Rozhodnutie prefekta Jozefa Besnáka v spore medzi mešťanmi a slobodníkmi v roku 1742.

¹² Tamže. Mestská kniha Dolného Kubína 1816-1836, str. 104-105, zápis z 35.-8. augusta 1824.

¹³ VÍTEK, Peter – MAŤUGOVÁ, Soňa – ČISÁRIK, Ladislav. *Lexikón erbov šľachty III, Oravská stolica*. Bratislava : Vydavateľstvo Hajko&Hajková 2007. Rody Ambrózi, Bencúr, Hieronymi, Hammerschmidt, Heil, Maukš, Smetana, Sontág, Michna, Lehotský, Škrabák, Trstenský.

Kubíne (1771) a jeho syn Jozef bol advokátom na panstve Esterházióvcov. Advokát Gabriel Ambrózi (*1757, †1795) sa zapojil do hnutia uhorských jakobínov. Po odhalení Martinovičovho sprisahania bol uväznený a vo väzení zomrel. Pavol Ambrózi bol advokátom, Imrich knihovníkom v Čaplovičovej knižnici a Juraj lesníkom na Oravskom panstve. Michal bol prefektom na Oravskom panstve, oženil sa s Alžbetou Okoličániovou a roku 1804 kúpil majetok Dávidóvcov v Istebnom.

Škrabákovci boli starým oravským rodom, ktorý sa usadil v Záskalí. Peter bol slúžnym Oravskej stolice roku 1382. Priezvisko Škrabák používali od polovice 16. storočia. Ján a Juraj Škrabákovci, stoliční prísediaci, poverení županom Františkom Turzom, rozhodovali v majetkovom spore Petra Lutera z Valaskej Dubovej pod Oravským hradom v roku 1574. Peter, Ján, Juraj a Andrej Škrabákovci sa zúčastnili uvedenia Sebastiána Bajčiho do majetku v Gäceli v roku 1596. Michal bol podžupanom Oravskej stolice v roku 1611, Ján kapitánom na Oravskom hrade v rokoch 1624-1626, Andrej stoličným pisárom, Ján, Matej a Štefan stoličnými prísediacimi. Súpis oravskej šľachty v roku 1786 registroval 18 Škrabákovcov.

Michnovci pochádzali z Liptovskej stolice. Ferdinand III. povýšil do zemianskeho stavu Michala, jeho syna Mateja, dcéru Margitu a vnukov Martina, Juraja, Dorotu, Annu a Zuzanu listinou 13. mája 1655. V Dolnom Kubíne a Vyšnom Kubíne sa usadili v 18. storočí. Zastávali tu funkcie richtára a prísazných. Michal, syn kvetinára Michala, bol stoličným dôstojníkom (1848), Ján Ferdinand (*1791) evanjelickým kňazom a Andrej Daniel (*1804, †1857) profesorom na lýceu v Bratislave.

Sontág pochádza zo Spišskej stolice. Armáles dostali bratia Imrich, Krištof a Ľudovít od kráľa Mateja II. v roku 1610. Samuel Sontág (*1779, †1847) sa usadil v Záskalí, mal synov Samuela a Daniela. Daniel (*1809, †1867) pôsobil ako právnik na Oravskom panstve, neskôr podnotár, slúžny, právnik Oravskej stolice a sudca Oravsko-liptovskej sedrie. V stoličných funkciách na Orave sa pričínal o zmiernenie následkov cholerovej epidémie roku 1831, hladomoru roku 1847, roku 1849 zriadil v Dolnom Kubíne ošetrovňu, kde sa liečili ruskí vojaci. Zaslúžil sa o prevezenie a sprístupnenie Čaplovičovej knižnice, venoval sa regionálnym dejinám a genealógii, spracoval genealógiu rodov Meškovcov a Sontágóvcov a spolupracoval s Ivanom Nagyom na rozsiahlej práci o uhorských šľachtických rodoch. Napísal monografiu o Orave (1876).

Tobiáš **Bencúr** bol povýšený do zemianskeho stavu listinou zo dňa 27. januára 1610. Rod býval v Záskalí (v súčasnosti prímestská časť Dolného Kubína) a v roku 1618 kúpili majetok v Jasenovej. Z rodu vynikol Jozef Bencúr, dvorský knihovník Márie Terézie. Jeho syn Jozef (*1759, †1846) bol maršalom, zúčastnil sa napoleonských vojen, vyznamenal sa v bitke národov pri Lipsku (1813) a bol držiteľom vyznamenania rytierskeho kríža Márie Terézie. Július Bencúr (*1844, †1920), maliar a výtvarný pedagóg bol riaditeľom Majstrovskej

maliarskej školy v Budapešti, ktorú založil.

Andrej **Hieronymi** sa v rokoch 1623-1640 spomína ako evanjelický učiteľ v Dolnom Kubíne. Oženil sa s Dorotou rod. Eliae. Ich syn Eliáš vyštudoval vo Wittenbergu a neskôr sa stal učiteľom. Mal synov Eliáša, Izáka, Jakuba, Andreja a Michala. Eliáš mladší bol nadaným hudobníkom a pôsobil ako skladateľ na dvore Leopolda I. Za tieto aj iné zásluhy Leopold I. povýšil Eliáša s bratmi do zemianskeho stavu listinou zo dňa 7. septembra 1659. Izák Hieronymi pôsobil ako evanjelický diakon v Dolnom Kubíne v rokoch 1669-1672, kedy ho vyhnali z fary a vrátili ju katolíkom. Jakub bol mestským pisárom (1685). Z rodu pochádzal aj Oto František (*1803, †1850), vodohospodár a staviteľ, vojenský inžinier, spolupracovník Samuela Lániho pri zameriavacích prácach na Tise, viedol reguláciu Nitry. V rokoch 1836-1837 sa podieľal na projekte výstavby konskej železnice na úseku Bratislava – Trnava. Jeho syn Karol (*1836, †1911) bol uhorským ministrom vnútra.

Rod **Smetana** pochádza z Trenčianskej stolice. Leopold II. povýšil do zemianskeho stavu dňa 17. marca 1791 Gašpara a Ondreja Smetanovcov a príbuzných Štefana, Jána, Andreja, Barboru, Annu, Máriu a Magdalénu. Na Orave sa usadil Ján Smetana, uvádza sa v súpise oravskej šľachty v roku 1830 v Dolnom Kubíne. Ján bol slúžnym a Andrej členom mestského zastupiteľstva v Dolnom Kubíne.

Rod **Lehotský** pochádza z Liptovskej stolice. Kráľ Ľudovít I. daroval v roku 1361 územie Kráľovej Lehoty Egidovi, synovi Mikulášovmu. Ferdinand I. v roku 1552 Lehotskovcom potvrdil zemianske výsady. Ján Lehotský sa zúčastnil uvedenia Sebastiána Bajčího do majetkov v Gäceli a Beňovej Lehote roku 1574. Iný Ján rozhodoval v územnom spore o chotárnu hranicu medzi Dolným Kubínom a obcou Bziny roku 1642. Alexej a Ján Lehotskovci boli stoličnými prísediacimi (1805, 1830), Dávid kastelánom na Oravskom hrade, Ján obchodníkom, ale venoval sa písaniu. Jeho „Povesti oravské“ sú uložené v Archíve literatúry a umenia v Slovenskej národnej knižnici. V súpise oravskej šľachty roku 1809 sa v Dolnom Kubíne spomínajú Ján so synmi Alexejom a Jánom a vnukom Karolom. V rokoch 1844-1861 sa v mestečku uvádzajú rodiny Alexeja, Karola a Antona.

Rod **Trstenský** pochádzal z Trstenej. Ferdinand III. povýšil do zemianskeho stavu Andreja s bratmi Michalom a Jurajom a synmi Andrejom, Jánom a Martinom listinou zo dňa 15. januára 1638. Juraj bol vo vyšetrovacej komisii v súdnom procese so zbojníkom Matejom Klinovským v roku 1659, chránencom župana Štefana Tököliho a vyšetrovanie viedol tak, aby bol Matej oslobodený. V Dolnom Kubíne sa usadil Jozef Štefan, ktorého mešťania zvolili za richtára v rokoch 1808-1809. Z rodu sú známi kňazi Pavol a Ján, právnik Matej (1771) a Štefan (*1740, †1801), ktorý bol husárskym kapitánom. Koloman (*1832, †1913) bol husárskym poručíkom, neskôr kráľovským radcom.

Cisár Karol III. povýšil do zemianskeho stavu Františka Antona **Hammerschmidta** a jeho manželku Zuzanu listinou zo dňa 13. septembra 1718. Doktor Jozef Hammerschmidt (1852) sa spomínal ako stoličný lekár na Orave už v roku 1826, liečil dyzentériu (úplavicu) v obciach Bziny, Mokrad' a Záskanie. Jeho syn Jozef (*1820), tiež stoličný lekár, mal veľké zásluhy na likvidácii moru roku 1873. Napísal odborné štúdie o liečivých vodách na Slanej vode v Rabčiciach a v Korytnici.

Heil pochádzal zo Spiša. Adolf Medzihradský považoval za zakladateľa oravskej vetvy Heilovcov kežmarského mešťana Martina Heila (*1718), ktorého do zemianskeho stavu povýšila Mária Terézia listinou zo dňa 28. októbra 1741. Martinov syn Ján Juraj bol lekárnikom v Dolnom Kubíne od roku 1750. Prvou Jánovou manželkou bola Magdaléna Jób Fančaliová, s ktorou mal synov Jána Juraja (*1755), Jozefa Gabriela (*1761) a dcéru Annu Máriu (*1758). Po smrti Magdalény sa Ján oženil s Máriou Pružinskou a mali dcéru Johanu (*1770). Lekáreň v Dolnom Kubíne prevzal syn Ján, v roku 1789 sa spomína ako felčiar v Dolnom Kubíne a v roku 1795 sa stal okresným lekárnikom. Jozef Gabriel sa oženil s Ilonou Škrabákovou a mali sedem detí. Z nich Michal bol kapitánom v cisárskom vojsku a zomrel v Dolnom Kubíne v roku 1873.

Maukš pochádzal zo Spiša. Panovník Ferdinand II povýšil do šľachtického stavu kežmarského richtára Donáta Maukša listinou dňa 5. júla 1635. V súpise oravskej šľachty v rokoch 1809-1828 sa uvádzal lekárnik Šimon Maukš v Dolnom Kubíne. V roku 1833 sa vdova Kristína Maukšová uvádzala ako lekárnička v Dolnom Kubíne.